

HOẠT ĐỘNG CỦA HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN CÁC CẤP Ở NƯỚC TA, THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

Hoàng Sĩ Hạnh^(*)

1. Những thành tựu trong hoạt động của Hội đồng nhân dân (HĐND) các cấp ở nước ta

1.1. Thực hiện vai trò đại diện cho ý chí và nguyện vọng của nhân dân

Những năm qua, thông qua các hoạt động tiếp dân, tiếp xúc cử tri của HĐND, cử tri đã đóng góp được nhiều ý kiến, nguyện vọng, kiến nghị để phản ánh và giúp đại biểu HĐND quyết định tại các kỳ họp HĐND. Quyền làm chủ của nhân dân cũng được thực hiện bằng hình thức dân chủ. Nhân dân tham gia ý kiến trực tiếp vào những vấn đề quan trọng ở địa phương trước khi HĐND xem xét, quyết định. Các kiến nghị của nhân dân được tổng hợp, báo cáo trước HĐND, chuyển đến các tổ chức, cá nhân có trách nhiệm giải quyết.

Những vấn đề HĐND quyết định hầu hết là phù hợp với lòng dân, xuất phát từ ý chí, nguyện vọng và vì lợi ích của nhân dân, có ý nghĩa thiết thực của địa phương. Ví như, HĐND ra nghị quyết chuyên đề về việc cưới, việc tang, lễ hội; chống mại dâm, ma túy; về an toàn giao thông; về giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân;... Các nghị quyết này có hiệu quả rõ rệt trong đời sống xã hội của địa phương, được nhân dân đồng tình, ủng hộ và thực hiện tốt.

Khi nhận được yêu cầu của Ủy Ban Thường vụ Quốc hội (UBTVQH) về việc

tham gia đóng góp ý kiến vào các dự án luật, pháp luật, tùy theo yêu cầu, nội dung, phạm vi, đối tượng, Thường trực HĐND đã phối hợp với Ủy ban Mặt trận tổ quốc (MTTQ), với các cơ quan, tổ chức hữu quan ở địa phương, tổ chức triển khai thực hiện nghiêm túc và đạt kết quả tốt (Luật hôn nhân và gia đình, Luật phòng chống ma túy, Bộ luật hình sự, Luật giao thông đường bộ, Nghị quyết sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp 1992, Luật Bảo hiểm xã hội, Dự án pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính;...). Ý kiến đóng góp của nhân dân, của các ngành ở địa phương được Thường trực HĐND tổng hợp đầy đủ, kịp thời gửi về Văn phòng Quốc Hội đúng thời gian quy định.

1.2. Chất lượng kỳ họp HĐND

Kỳ họp là hình thức hoạt động chủ yếu của HĐND. Nhìn chung, HĐND các cấp đã chuẩn bị chu đáo về chương trình và nội dung các kỳ họp. Chất lượng hiệu quả kỳ họp HĐND ở mỗi cấp ngày càng được nâng cao.

Căn cứ điều kiện và thời gian cụ thể tại kỳ họp, HĐND đã xem xét và quyết định các vấn đề quan trọng, bức xúc của địa phương về phát triển kinh tế - xã hội, dự toán và phân bổ ngân sách, phê chuẩn và quyết toán ngân sách, báo cáo hoạt động của HĐND, các báo cáo, các đề

^(*) Văn phòng tỉnh ủy Bắc Ninh

án khác trình HĐND. Thời gian tiến hành kỳ họp HĐND thường là: cấp tỉnh từ 3 đến 4 ngày; cấp huyện từ 2 đến 3 ngày; cấp xã từ 1 đến 2 ngày.

Việc chất vấn của đại biểu HĐND ngày càng được phát huy. Mỗi kỳ họp HĐND các tỉnh thường có từ 5 đến 10 ý kiến chất vấn, có nơi như thành phố Hà Nội, Hồ Chí Minh có tới 20-30 ý kiến chất vấn, cấp huyện và xã ít hơn, thường có khoảng 4 đến 7 ý kiến chất vấn. Nhiều ý kiến chất vấn được trả lời tại kỳ họp, một số được trả lời bằng văn bản đối với các vấn đề cần có thời gian xem xét.

Đến nay, trong các kỳ họp HĐND cấp tỉnh, có tới hơn 50% đơn vị trong phiên họp khai mạc, bế mạc, chất vấn và trả lời chất vấn đã được tổ chức truyền hình, phát thanh trực tiếp để nhân dân theo dõi, giám sát. Việc làm này đã góp phần tích cực tuyên truyền về hoạt động của HĐND, tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân giám sát hoạt động của HĐND, đại biểu HĐND và người đứng đầu cơ quan, tổ chức ở địa phương. Khi chất vấn nhiều đại biểu đã chuẩn bị kỹ nội dung, người bị chất vấn trả lời bằng văn bản và trình bày vấn đề rõ ràng. Có địa phương thông báo số điện thoại nóng trên các phương tiện thông tin đại chúng để khi nghe chất vấn và trả lời chất vấn tại kỳ họp HĐND, cử tri thấy cần thiết thì gọi điện đề nghị chủ tọa yêu cầu người bị chất vấn phải trả lời đúng trọng tâm câu hỏi và đầy đủ rõ ràng hơn, không được vòng vo, né tránh. Đây là việc làm thể hiện tính dân chủ cao, mang lại hiệu quả thiết thực được nhân dân đồng tình.

Nhìn chung, đa số cử tri cho rằng, việc chuẩn bị nội dung, chương trình và

tổ chức kỳ họp HĐND các cấp đã có nhiều chuyển biến tích cực, đảm bảo đúng luật, dân chủ, công khai. Tính hình thức trong các kỳ họp đã được khắc phục từng bước. Các đại biểu HĐND trong các kỳ họp đã sôi nổi thảo luận những vấn đề thuộc chương trình nghị sự của kỳ họp một cách dân chủ, thẳng thắn, cởi mở. Chất lượng các ý kiến phát biểu đã được nâng lên. Nhiều vấn đề quan trọng ở địa phương đã được HĐND xem xét, thảo luận kỹ trước khi quyết định.

1.3. Hoạt động của Thường trực HĐND

Với chức năng, nhiệm vụ do luật định và thực tiễn hoạt động, Thường trực HĐND các cấp đã khẳng định được vị trí, vai trò của mình trong việc tổ chức hoạt động của HĐND, góp phần ngày một tốt hơn trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của HĐND.

- Việc tổ chức các kỳ họp HĐND được Thường trực HĐND phối hợp với Ủy ban nhân dân (UBND) và các cơ quan, tổ chức hữu quan chuẩn bị tốt. Ở nhiều địa phương, các báo cáo, đề án chỉ trình tại kỳ họp nội dung tóm tắt, dành thời gian cho thảo luận, tham gia ý kiến của đại biểu, không khí dân chủ, thẳng thắn, cởi mở hơn, tạo nên sự hiệu quả, chất lượng hoạt động của HĐND.

- Thường trực HĐND thống nhất với chủ tịch UBND về các phương pháp triển khai, đơn đốc triển khai và kiểm tra thực hiện nghị quyết của HĐND. Trong quá trình tổ chức triển khai nghị quyết, Thường trực HĐND phối hợp với các Ban HĐND đơn đốc, kiểm tra và tổ chức các đoàn đi giám sát thực tế tại một số cơ quan, đơn vị.

- Việc tiếp dân, đón đốc giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân. Các địa phương trong cả nước có nhiều hình thức tổ chức tiếp dân: các cấp uỷ Đảng, Thường trực HĐND, UBND, Uỷ ban MTTQ có phòng tiếp dân riêng hoặc HĐND phối hợp với Đoàn Đại biểu Quốc hội (ĐBQH) tại địa phương tiếp dân. Nhiều địa phương tổ chức phối hợp cả 5 cơ quan tiếp dân (cấp uỷ Đảng, Thường trực HĐND, UBND, Uỷ ban MTTQ, Thanh tra Nhà nước và một số ngành) nên việc xem xét, giải quyết nhanh chóng, kịp thời hơn.

- Về mối quan hệ giữa thường trực HĐND với UBND, MTTQ cùng cấp và các cơ quan hữu quan có những biểu hiện tiến bộ trong việc chuẩn bị báo cáo, đề án trình HĐND tại các kỳ họp; đón đốc UBND triển khai thực hiện nghị quyết của HĐND; giải quyết những vấn đề phát sinh trong quá trình triển khai nghị quyết của HĐND; đón đốc UBND, cơ quan, tổ chức hữu quan trả lời chất vấn của đại biểu HĐND, giải quyết kiến nghị, khiếu nại, tố cáo của công dân và những vấn đề bức xúc của cử tri.

HĐND phối hợp với MTTQ và các tổ chức thành viên trong việc tuyên truyền vận động nhân dân phát huy quyền làm chủ tham gia xây dựng chính quyền. Nhiều địa phương đã xây dựng được "Quy chế phối hợp công tác giữa Thường trực HĐND với Uỷ ban MTTQ" hoặc ban hành "Nghị quyết liên tịch về tổ chức tiếp xúc giữa đại biểu HĐND các cấp với cử tri".

Thường trực HĐND cấp tỉnh theo khu vực còn có các hội nghị chuyên đề để

trao đổi kinh nghiệm, thông tin tình hình cho nhau. Đây là hoạt động tự nguyện, trao đổi kinh nghiệm, nhằm làm cho hoạt động của HĐND thiết thực, chất lượng, hiệu quả.

1.4. Thực hiện chức năng quyết định của HĐND

Thời gian qua, HĐND các cấp có nhiều chuyển biến trong chức năng xem xét và quyết định những vấn đề quan trọng ở địa phương như: nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội; thu, chi ngân sách; các biện pháp bảo đảm an ninh - quốc phòng, trật tự, an toàn xã hội; quyết định các vấn đề xây dựng chính quyền địa phương... Hầu hết các Nghị quyết của HĐND đều có sự kết hợp với triển khai nghị quyết của Quốc hội, của Chính phủ, cụ thể hoá các nghị quyết của cấp uỷ Đảng, bám sát tình hình thực tế. Một số nghị quyết về nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội như: chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi; phát triển giao thông nông thôn; kiên cố hoá kênh mương; khôi phục, phát triển làng nghề thủ công nghiệp; giải quyết việc làm, xoá đói giảm nghèo; xoá phòng học tạm;... đã được UBND, các ngành, các cấp ở địa phương triển khai thực hiện có hiệu quả, tạo chuyển biến tích cực về mọi mặt ở địa phương, góp phần giữ vững ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội, phát triển kinh tế, nâng cao đời sống nhân dân.

1.5. Công tác giám sát của HĐND

HĐND các cấp đã thực hiện ngày càng tốt hơn chức năng giám sát, góp phần thực hiện thắng lợi đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và nghị quyết của HĐND.

Tại kỳ họp, HĐND đã chú trọng xem xét, thảo luận các đề án, báo cáo công tác của cơ quan Nhà nước ở địa phương; các đại biểu HĐND đã tích cực thực hiện quyền chất vấn đối với người đứng đầu các cơ quan Nhà nước ở địa phương. Trong những năm gần đây, quyền chất vấn của đại biểu HĐND đã được phát huy, đặc biệt là chất vấn của đại biểu tại kỳ họp. Nội dung chất vấn phong phú, đa dạng liên quan đến nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội như: phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng, hoạt động của bộ máy Nhà nước, thi hành pháp luật, vấn đề dân chủ, chống tham nhũng, quan liêu, buôn lậu,...

HĐND các địa phương đã có cải tiến phương pháp hoạt động, từng bước nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động giám sát của HĐND: Thành phố Hà Nội, Hồ Chí Minh đã thành lập nhiều đoàn giám sát các công trình xây dựng quan trọng, đền bù giải toả đất đai; Thường trực HĐND tỉnh Hà Tây, Thanh Hoá tổ chức nghiên cứu đề tài nâng cao chất lượng và hiệu quả giám sát của HĐND. HĐND nhiều địa phương đã có sự phối hợp với các đoàn khảo sát, giám sát của Hội đồng dân tộc, các Ủy ban của Quốc hội, của Thường trực, các Ban của HĐND cấp trên; MTTQ và các tổ chức thành viên, mời đại diện UBND, ban ngành cùng cấp tham gia tiến hành các cuộc giám sát việc thi hành pháp luật, tình hình thực hiện nhiệm vụ kinh tế - xã hội và ngân sách, hoạt động tư pháp, bắt, giam giữ, thi hành án, chống tham nhũng, buôn lậu và các tệ nạn xã hội, công tác giải quyết việc làm và xoá đói giảm nghèo, giao thông nông thôn, thủy

lợi nội đồng;... Thông qua giám sát của Thường trực, các Ban và đại biểu HĐND, nhiều kiến nghị đã được UBND, các ngành, các cấp triển khai thực hiện và có những kiến nghị có giá trị.

1.6. Hoạt động của đại biểu HĐND

Tình hình hoạt động của đại biểu HĐND các cấp đã có nhiều chuyển biến tích cực. Hầu hết các đại biểu đều có tinh thần trách nhiệm cao, luôn giữ gìn phẩm chất, đạo đức, phấn đấu thực hiện ngày một tốt hơn nhiệm vụ người đại biểu nhân dân, được nhân dân tín nhiệm. Các đại biểu ở cả 3 cấp đã tham gia đầy đủ các kỳ họp, đạt tỷ lệ từ 85-95% tổng số đại biểu. Trung bình các kỳ họp HĐND cấp tỉnh có khoảng 15-20 ý kiến phát biểu, cấp huyện từ 9 đến 14, cấp xã từ 5 đến 7 ý kiến. Khoảng 70- 80% đại biểu HĐND đã thực hiện được nhiệm vụ tiếp xúc cử tri trước và sau kỳ họp. Các đại biểu đã thực hiện nghiêm túc các nhiệm vụ theo quy định của pháp luật như: tiếp dân, tiếp xúc cử tri và tham dự đầy đủ các kỳ họp HĐND; nghiên cứu, chuyển đến các cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền giải quyết, đôn đốc việc giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân.

1.7. Hoạt động của các Ban, Tổ đại biểu HĐND

Thời gian qua, các Ban HĐND không chỉ tập trung vào các bản báo cáo, đề án mà còn tổ chức nhiều đoàn đi giám sát thực tế tại cơ sở theo chuyên đề và có trọng điểm. Kết quả giám sát và những ý kiến, kiến nghị, đề xuất của các Ban HĐND đã được các cơ quan, tổ chức kịp thời điều chỉnh, bổ sung, sửa đổi những

vấn đề còn sai sót hoặc chưa phù hợp với thực tế ở địa phương.

Nét nổi bật trong hoạt động của Tổ đại biểu HĐND là đã phối hợp với MTTQ, chính quyền địa phương, tổ chức cho đại biểu HĐND tiếp xúc cử tri trước và sau kỳ họp HĐND; trước ngày khai mạc kỳ họp các Tổ đã tổ chức để đại biểu HĐND nghiên cứu tài liệu, chuẩn bị ý kiến phát biểu tại kỳ họp; nhiều nơi còn phân công các thành viên trong Tổ phát biểu từng lĩnh vực hoặc chất vấn về các vấn đề mà các cử tri địa phương quan tâm.

2. Những hạn chế và kiến nghị nhằm củng cố HĐND hiện nay

2.1. Những hạn chế, bất cập

- *Về cơ chế tổ chức:* Đại biểu HĐND hầu hết là kiêm nhiệm, số lượng không tương xứng với với chức năng, nhiệm vụ. HĐND cấp dưới chịu sự lãnh đạo của UBND cấp trên, không tổ chức thành hệ thống dọc, không có sự chỉ đạo thống nhất từ trung ương tới cơ sở. Đó là những bất cập khi HĐND cấp tỉnh phải báo cáo tình hình tổ chức và hoạt động của HĐND các cấp với Quốc hội.

Các thành viên của các Ban HĐND tỉnh, huyện (5 đến 7 thành viên/Ban) chủ yếu hoạt động kiêm nhiệm. Phần lớn ủy viên các Ban, kể cả trưởng-phó Ban HĐND là trưởng - phó các cơ quan Đảng hoặc cơ quan chuyên môn của UBND cùng cấp hay cơ quan Nhà nước cấp dưới. HĐND "Vừa đá bóng, vừa thổi còi".

- *Về cơ chế giao nhiệm vụ, quyền hạn của HĐND*

HĐND, Thường trực, các Ban HĐND và mỗi đại biểu rất nhiều nhiệm vụ,

nhưng lại giao quyền không tương ứng. Ví như, Thường trực, các Ban và đại biểu HĐND đều có nhiệm vụ "tiếp dân, đôn đốc kiểm tra và xem xét giải quyết kiến nghị, khiếu nại, tố cáo của công dân,..." và "khi nhận được khiếu nại, tố cáo của công dân, đại biểu HĐND có trách nhiệm nghiên cứu, kịp thời chuyển đến người có thẩm quyền giải quyết, theo dõi, đôn đốc việc giải quyết... Trong thời hạn do pháp luật quy định, người có thẩm quyền phải xen xét, giải quyết và thông báo bằng văn bản cho đại biểu HĐND biết kết quả". Trên thực tế, không ít trường hợp người có thẩm quyền không làm đầy đủ yêu cầu này không phải vì lý do khách quan. Qua thăm dò dư luận mới đây ở Hà Nội có tới 47,2% số phiếu cho rằng lãnh đạo tiếp thu ý kiến của nhân dân hạn chế; 16,2% thờ ơ xem nhẹ, cá biệt có 4,7% không tiếp thu, tìm cách đối phó, cứ để như cũ. Đến nay, chưa có một văn bản pháp quy nào hướng dẫn cụ thể có hiệu lực pháp lý về công tác giám sát giải quyết kiến nghị, khiếu nại, tố cáo của công dân. HĐND, Thường trực, các Ban, đại biểu HĐND và cử tri không có quyền lực gì ngoài quyền "kiến nghị", "yêu cầu", "chất vấn" chung chung. Bởi thế, hiện tượng phổ biến hiện nay là nhân dân rất ít đến với HĐND để kiến nghị.

Nội dung kỳ họp HĐND các cấp có rất nhiều vấn đề (ít nhất không dưới 9 nội dung theo luật định, lại còn các nội dung chuyên đề, báo cáo thẩm định của các Ban HĐND), trong khi đó thời gian của mỗi kỳ họp lại rất ít. HĐND thường mỗi năm có hai kỳ họp, mỗi kỳ họp cấp tỉnh thường từ 3 đến 4 ngày, cấp huyện từ 2 đến 3 ngày, cấp xã từ 1 đến 2 ngày,

cá biệt có cấp xã chỉ họp có 1/2 ngày. Điều đó dẫn tới các vấn đề cần thảo luận, quyết định và ra nghị quyết không tương xứng với thời gian kỳ họp, là một nguyên nhân làm cho kỳ họp HĐND nhiều khi chỉ là hình thức, chung chung, không đi sâu vào những vấn đề bức xúc, nổi cộm, xây dựng các phương án khả thi.

- Về cơ chế đảm bảo điều kiện hoạt động của HĐND chưa đáp ứng được yêu cầu. Hầu hết các HĐND không có trụ sở làm việc riêng; không có văn phòng riêng; ở cấp xã không có các Ban; các chức danh của HĐND như chủ tịch, trưởng, phó các Ban HĐND hoạt động kiêm nhiệm không có phụ cấp. HĐND, UBND cấp xã hoạt động đã khó khăn lại càng khó khăn hơn bởi năng lực đội ngũ cán bộ cơ sở, điều kiện phục vụ công việc, chế độ phụ cấp, rất thấp.

Tóm lại, từ cơ chế tổ chức, cơ chế giao nhiệm vụ, đến cơ chế đảm bảo điều kiện hoạt động của HĐND hiện hành, nhằm thực hiện quyền lực, thực hiện nhiệm vụ của HĐND còn nhiều vướng mắc, chưa thông thoáng, hiệu quả hoạt động của HĐND còn nhiều hạn chế, còn mang nặng tính hình thức.

2.2. Những đề xuất, kiến nghị

Nhằm khắc phục tính hình thức trong hoạt động, để hoạt động của HĐND có chất lượng, hiệu quả, chúng tôi có một số đề xuất, kiến nghị sau đây:

- Cần nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng, mà trực tiếp là các cấp uỷ Đảng đối với HĐND các cấp. Sớm có quy định thống nhất về các chức danh của Đảng trong lãnh đạo HĐND, nhất là các đại

biểu trong thường trực HĐND hoạt động chuyên trách phải là thường vụ cấp uỷ; uỷ viên các Ban HĐND không nên kiêm nhiệm các chức danh trưởng, phó các cơ quan Nhà nước để tránh tình trạng “vừa đá bóng, vừa thổi còi”.

- Cần đổi mới nhận thức về tính chất và vai trò của HĐND. HĐND là cơ quan tự quản ở địa phương do nhân dân bầu ra, chịu trách nhiệm trước nhân dân địa phương và cơ quan Nhà nước cấp trên. Nếu tính chất tự quản được xác định thì cần có những quy định pháp luật về phạm vi, phương thức, điều kiện pháp lý, tổ chức, vật chất; quyền giám sát, quyền bỏ phiếu tín nhiệm những người giữ chức vụ do HĐND bầu ra hoặc phê chuẩn, quyết định ngân sách địa phương. Số người dự ứng cử bầu làm đại biểu HĐND nên nhiều hơn số lượng được bầu tối thiểu là 30% để cử tri dân chủ lựa chọn.

- Cần nâng cao chất lượng tiếp xúc cử tri của đại biểu HĐND.

Tiếp xúc cử tri là điều kiện để người đại biểu thực hiện quyền, nghĩa vụ của mình trước sự tín nhiệm của nhân dân. Tổng bí thư Đảng cộng sản Việt Nam Nông Đức Mạnh đã nói "cử tri kiến nghị cũng là hiến kế với Nhà nước". Trên cơ sở đó, đại biểu, HĐND tiếp thu, nghiên cứu, đề xuất với cấp trên để có chủ trương, chính sách, giải pháp phù hợp; giải quyết kịp thời những bức xúc, chấn chỉnh những sai lệch, yếu kém trong quản lý Nhà nước.

Để hoạt động tiếp xúc cử tri của Đại biểu HĐND phát huy đầy đủ, đáp ứng những yêu cầu nêu trên thì những cơ chế, giải pháp cần tập trung làm tốt là:

Tiếp tục nâng cao chất lượng đại biểu HĐND, chất lượng các cuộc tiếp xúc cử tri trước và sau kỳ họp HĐND dưới nhiều hình thức: tiếp xúc cử tri ở đơn vị bầu cử, ở nơi công tác, ở nơi cư trú; tiếp xúc cử tri thông qua cuộc sống sinh hoạt cộng đồng; tiếp xúc cử tri theo giới, ngành, lĩnh vực; không nên hạn chế thành phần, số lượng cử tri tham gia tiếp xúc, tránh chỉ tiếp xúc với “đại cử tri” như hiện nay.

Bằng nhiều hình thức tuyên truyền để nhân dân hiểu đầy đủ về quyền và nghĩa vụ của cử tri trong việc tham gia xây dựng chính quyền.

Sớm ban hành những quy định pháp lý về khen thưởng, về bãi nhiệm, miễn nhiệm đối với đại biểu HĐND.

- Cần nâng cao năng lực, hiệu lực giám sát của HĐND.

Giám sát của HĐND phải góp phần tích cực vào việc giải quyết trả lời các kiến nghị của cử tri; các đơn thư, khiếu nại, tố cáo của công dân; các vụ việc tiêu cực; các vi phạm về quản lý kinh tế, tài chính và các vấn đề khác liên quan đến quyền và lợi ích của các cơ quan, tổ chức Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của công dân.

Hoạt động giám sát của HĐND cũng như của cử tri đối với Nhà nước hiện là *khâu yếu nhất của HĐND cũng như của cử tri, vì thiếu những chế tài pháp lý và những giải pháp đủ mạnh*. Để hoạt động giám sát của HĐND cũng như của cử tri được nâng cao: Cần nâng cao tiêu chuẩn,

chất lượng đại biểu, gắn với đổi mới cơ cấu đại biểu tham gia HĐND các cấp; phải đảm bảo những *quy định chặt chẽ về quyền của giám sát, không dừng lại ở “yêu cầu”, “kiến nghị”, “chất vấn”, mà phải là chế tài bắt buộc các cơ quan làm sai phải khắc phục và chịu trách nhiệm về hậu quả đã gây ra, đồng thời cũng có những chính sách động viên, khích lệ cơ quan làm tốt*. Sớm ban hành các quy định để các cơ quan dân cử và các tổ chức chính trị - xã hội phối hợp kiểm tra, kiểm soát (giữa MTTQ, Hội cựu chiến binh, thanh tra Chính phủ); nâng cao kỹ năng giám sát của các cơ quan dân cử, các tổ chức chính trị - xã hội, các cán bộ trong cơ quan, tổ chức này.

- Cần đảm bảo các điều kiện hoạt động thuận lợi cho HĐND. Có bộ máy giúp việc đủ mạnh về số lượng, đảm bảo về chất lượng; có trụ sở, phương tiện làm việc tối thiểu, nhất là HĐND cấp xã, kinh phí hoạt động, các chế độ cho đại biểu, vấn đề thi đua, khen thưởng.

Xây dựng, củng cố các cơ quan dân cử, trong đó có HĐND là vấn đề quan trọng nhằm tăng cường hiệu lực, hiệu quả của bộ máy Nhà nước, là một trong những vấn đề bức xúc trong hệ thống chính trị ở nước ta hiện nay. Một trong những vấn đề để đảm bảo quyền dân chủ của nhân dân, hướng tới xây dựng Nhà nước pháp quyền Việt Nam, thiết nghĩ Đảng và Nhà nước cần tập trung nhiều trí tuệ hơn vào củng cố cơ quan quyền lực dân cử ở địa phương - một vấn đề có tính *thời sự và đại sự* hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật tổ chức HĐND và UBND năm 2003.
2. *Quy chế thực hiện dân chủ ở xã* (ban hành bởi Nghị định số 29 ngày 11/05/1998; Nghị định số 79 ngày 07/07/2003 của Chính phủ).
3. Kỷ yếu *Hội nghị toàn quốc về tổ chức và hoạt động của HĐND và UBND từ ngày 19 đến 21/03/2003 tại Hà Nội của Văn phòng Quốc hội*.
4. Kỷ yếu Hội thảo *Vai trò của HĐND trong việc phát huy dân chủ cơ sở* tại Nghệ An từ ngày 02 đến 04/05/2002 của Văn phòng Quốc hội.

VNU. JOURNAL OF SCIENCE, ECONOMICS-LAW, T.XXI, N^o3, 2005

THE LOCAL PEOPLE' COUNCIL - PRACTICES AND SUGGESTIONS

Hoang Si Hanh

The Office of the Communist Party of Bacninh Province

For years, though electors accessing operations, electors have suggested great numbers of opinions, petitions for the Local People' Councils, who also have reflected wills and dreams of electors in their operations. The practices have shown that the Local People' Councils have many efforts in obtaining the achievements of local social – economic developments. Besides results obtained, there are also many restrictions in their operations. The authors point out some suggestions to improve their operations.